

Még egyszer

kint jár Miklós
a kertben s vidám
a lázas délután
borospoharat keres
– a Hold ma oly kerek –
még önfeledt
s a messzi kék hegyek
átférnek a tű fokán
szarvasagancs porlad
homlokán
clamate ter: kylie eleison
bizony mondom
bizony mondom...

(a dombokon még meglapul a nap
és a tenger gögicsél mormol –
de egy kis kés bennem dorombol
farkasfogakban korog a holnap)

AZON AZ ÉJSZAKÁN

BALAJTHY ÁGNES*

Azon az éjszakán édes, könnyű szél fútt a tenger felől, és mi zsoldárokat énekelve mentünk fel a hegyre. Alattunk feküdt a város, még mindig boldogan viselve az Ünnepragyogását, álmában is mulatott. Az utcák évszázados mocskából most nem látszott semmi, leheletkönnyű fekete lepel takarta, mint a messzi földről érkezett zarándokok arcát. Hal-kan beszélgettünk, a vacsora nyugtalanító íze már elhagyta szánkat. Köröztünk úgy zizegetek az olajfalevelek, mintha titkokat suttognának, s mi békés szívvel tapodtuk az ösvényt. A titkokat csak ő értette.

Végre felértünk a Kertbe. Nem tudtuk, mit fogunk itt csinálni éjnek idején, egyre álmosabbak lettünk, örömmel telepedtünk hát le a fűbe. Valaki függét is szedett, azt rágszáltuk rá várva, ő pedig felém intett, s hívta bátyám is. A Sziklának még nem is szólt, de ő már ugrott. Büszkék voltunk. Megint minket választott. Minket, az erőseket.

Azon az éjszakán úgy nézett ránk, mint még soha. Szeme mély volt, mélyebb, mint a tó legmélyebb pontja, ahova hálómát valaha is kivettem: tekintete akkor a fájdalmak fe-

* Próza és tanulmány első helyezett.

neketlen kútjaként égett az éjszakában. Meg-megremegő kezeivel tépkedte köntöse szélét, és a csillagokat bámulva arra kért minket, hogy virrasszunk vele.

Azon az éjszakán a csillagok majd olyan erősen ragyogtak, mint harminchárom éve. A többiek tovább beszélgettek az olajfák alatt, és mindenkinek csupa szép dolog járt az eszében. A cserjék és a füge kábító illata átjárta felsőruhájukat, belebújt szigorú szakállukba, és megcsiklandozta érdes kezüket. A Zélóta hirtelen azt hitte, lódobogást hall, mint régen. Már látta maga előtt az állatot, egy hatalmas fekete paripát, s ő felpattant rá, és szirteken, hegyeken át vágatott a tenger felé. Végre, újra egyedül.

A Vámszedő elővett egy fűgét a ruhája alól, melyet magának tartogatott, s arrébb vonult, hogy ne vegyék észre a többiek. A hold hatalmas drachmaként ragyogott rá, a fügemagok nevettek, mint sok-sok kicsi dénár az erszény mélyén, s a vámszedőt már tíz, húsz, harminc mina arany táncolta körül. A vámszedő csak forgatta a fejét és kacagott, kacagott.

Azon az éjszakán ő a földön feküdt, porszemek hullottak hajába, ruhájára, s szájára is sár tapadt. Markolta a fűszálakat, mint mérget ivott haldokló utolsó görcseiben. Verejtéke lassú, elvadtt vércseppeként állt meg a virágok szirmán. És a pohár még mindig nem ürült ki.

Azon az éjszakán a virrasztók aludtak. Egymás vállának dőlve szenderegünk, halkán és egyenletesen lélegezve, mint csecsemő a jászolmelegben. Álmodtunk, olyan mélyen és boldogan, mint még soha. Előre és hátra álmodtunk, ősóreg pásztorok meséinek mélységébe merülve, s olyan világba tekintve, melynek dolgaiból ébren még semmit sem értünk volna. Az idő: elillant.

A Kőszikla álmában karmester volt. Kezében hosszú ágat; karmesterpálcát tartott, s előtte hatalmas tömeg állt. Aggok és csecsemők, férfiak és nők, piszkosak és tiszták. Rengetegen voltak, kimondhatatlanul sokan, beszélgettek és nevetgéltek, de mikor a Szikla rájuk nézett, mind elhallgattak. Akkor a Kőszikla rámutatott a pálcájával az egyikükre, s az elkezdett énekelni. Aztán intett egy másiknak, s az is bekapcsolódott, majd egy-egy apró mozdulatra emberek kezdtek el énekelni, és hallgattak el, és létrejött a Zene, és minden ember csak egyetlen hang volt, mely a Karmesternek engedelmeskedett. Zúgtak, és harsogtak, meg dúdoltak, nevetve és sírva, egyre többen, egyre többen, Péter pedig csak lebegett a Nagy Mű dallamain, tűztekintettel irányított, pálcája volt az élet és halál.

Azon az éjszakán alig ébredtünk. Ő szomorúan nézett ránk, kedves szemében talán könny is csillogott. Sajnálat azonban nem futott át rajtunk, s ahogy eltávozott magányos mesterünk, szemünk megint elnehezült.

Bátyám egy kardról álmodott. Hatalmas kard volt, csodálatos fegyver, úgy ragyogott, mint ahogy a Szentély kérébujainak aránya ragyoghat a kárpit mögött. Bátyám homlokához szorította a pengét, s az simább volt, mint a legfinomabban csiszolt márvány, új erővel és frissességgel öntötte el testvéremet. Ő felemelte a fegyvert, s óriássá vált, a Hebron hegyén állt, belátta az egész országot, s felemelte a kardot és lecsapott a pogányokra, akik hála helyett elüldöztek minket. Aztán a király házat illette kardjával, a hűtlen királyét, aki megölte a Keresztelőt. Majd a nap felé tartotta a szikrázó acélt, s tűz pattant ki a pengéből, mely megemésztette a császár népét, a leigázó katonákat, és nem maradt több idegen az országban. Bátyám akkor fölemelte a kardot, és lesújtott a Városra: kiirtotta a főpapokat, az írástudókat, a tévtanítókat, a kufárokat és a paráznákat. Jakab boldogan állt a Hebronon, s alatta végre minden makulátlan tisztaságban ragyogott, akár a kard markola-

ta. De ekkor, a pengét tapintva, hirtelen furcsa érzése támadt, s szinte örült, hogy fölébresztették.

Azon az éjszakán nem meséltek, és nem dúdoltak a bokrok, ahogy hittük, hanem sirtak. Olajfalevelek és fügefavirágok zokogtak a sötétségben, a Kidron völgyének liliomai lehajtott fejjel siratták azt, aki megértette őket. Ő hallotta a sírást, és rájött, hogy csak a mezők imádkoznak érte, emberei nem.

Én egy eljövendő szép napról álmodtam. Azt láttam, hogy ő maga mellé emel, és én leszek az egyetlen követője. A többiek csak távolról figyelhették, ahogy mi ketten vándorlunk tovább, ő mosolyogva beszél hozzám, szőlőt szed nekem, megmossa lábaimat, és így kiáltja szét nevem szerte a világban: akit a legjobban szerettek!

Álmomban ujjongó tömeg követett bennünket, imádták őt, és engem is, mint a legjobb barátot. Sok-sok beteg házába tértünk be, és Ő csak mosolygott, és mindenki meggyógyult. Rám tekintett bátorítóan, s gyógyítottam már én is, fáradt homlokot simítottam ki, reszkető hangot tettem bársonyossá, halálsebektől barázdált bőrt simává. Végtelen szeretet áradt belőlem, és elért mindenkit, egyformán barátot és ellenséget. A szeretet arany sugaraival kötöttem magamhoz mindenkit, érzéseim minden akadályt félresepere hirdeték a nagyságot. Végül felmentem egy hatalmas hegyre, alattunk álltak az emberek, Ő eléjük állított, s én beszélni kezdtem a bennem élő végtelen boldogságról, a tömeg pedig leborult, és magasztalt engem: Jánost, a tisztát, a makulátlant, a tökéletesen jót.

Azon az éjszakán a Tizenketedik katonákkal jött, fensőbbiséget színelve, mint aki nem veszi észre kísérei gúnyos megvetését. Minden lépése alatt halkán rogytak össze a boglárkák, minden lépése úgy hangzott, mint egy korbácsütés. Valahonnan kalapács zaját hurcolta oda a szél. A boldogtalan megborzongott. Végtelen üresség tátongott a szívében, és már nem érezte az olajillatot, csak a halálszagú éjszakát reszketését..

Ő pedig ott hevert a fűben. Halkan suttogott magában, keze görcsbe szorult, mint egy csecsemőé, aki apja ölelésére vágyik. Már csak könnyet és vért, csak azt láttak szemei. Akkor hirtelen megmoccan az ég, a férfiből istenfiú lett, és már nem földi nyelven beszélt valakivel.

Azon az éjszakán szétszakadt a világ, elúsztak a kertek, kettétörték a gyertyák és meghasadtak a köntösök. Azon az éjszakán valaki kacagott. Azon az éjszakán a tanítványok elhagyták a mestert. Azon az éjszakán az erős gerince megrepedt, és apró csontszilánkokra hullott: azon az éjszakán az erősek gyengék voltak.

Azon az éjszakán...Ő, én tudom, hogy az Ige él, és már nem tudom elhagyni, kitörölni, összetépni, de a lélek örök lebegésében is hiányzik a Testé vált Ige...Hiányzik ő, a drága mosolyú, a kedves-szomorú szemű, a sokat nevető, a nyugodtan ballagó, hiányzik ő, ahogy kenyeret eszik és megfogja anyja kezét, hiányzik ő, ahogy megsimogatja a búzatablákat, és magához édesgeti a szamárcsikót... Hiányzik ő, ahogy vizet merít a kútból, és erős kezével hátra vereget. Hiányzik, ő, annyira hiányzik.

Néha még álmodom egy szép napról: rekkenő hőség van, de ő nem hessegeti el a legyeket, csak meggy elől, az országút pora megfogja saruját, s ő mesél, mesél, hátraveti hosszú haját.

Én leghátul megyek, legkisebbként, nézem a felröppenő fűrjeket, csak a hangját hallom, ahogy legelől beszél, s talpam néha meg-megsimogatja lába nyomát.

Azon az éjszakán elárultam a legjobb barátom. Azon az éjszakán elárultam az Istenem.